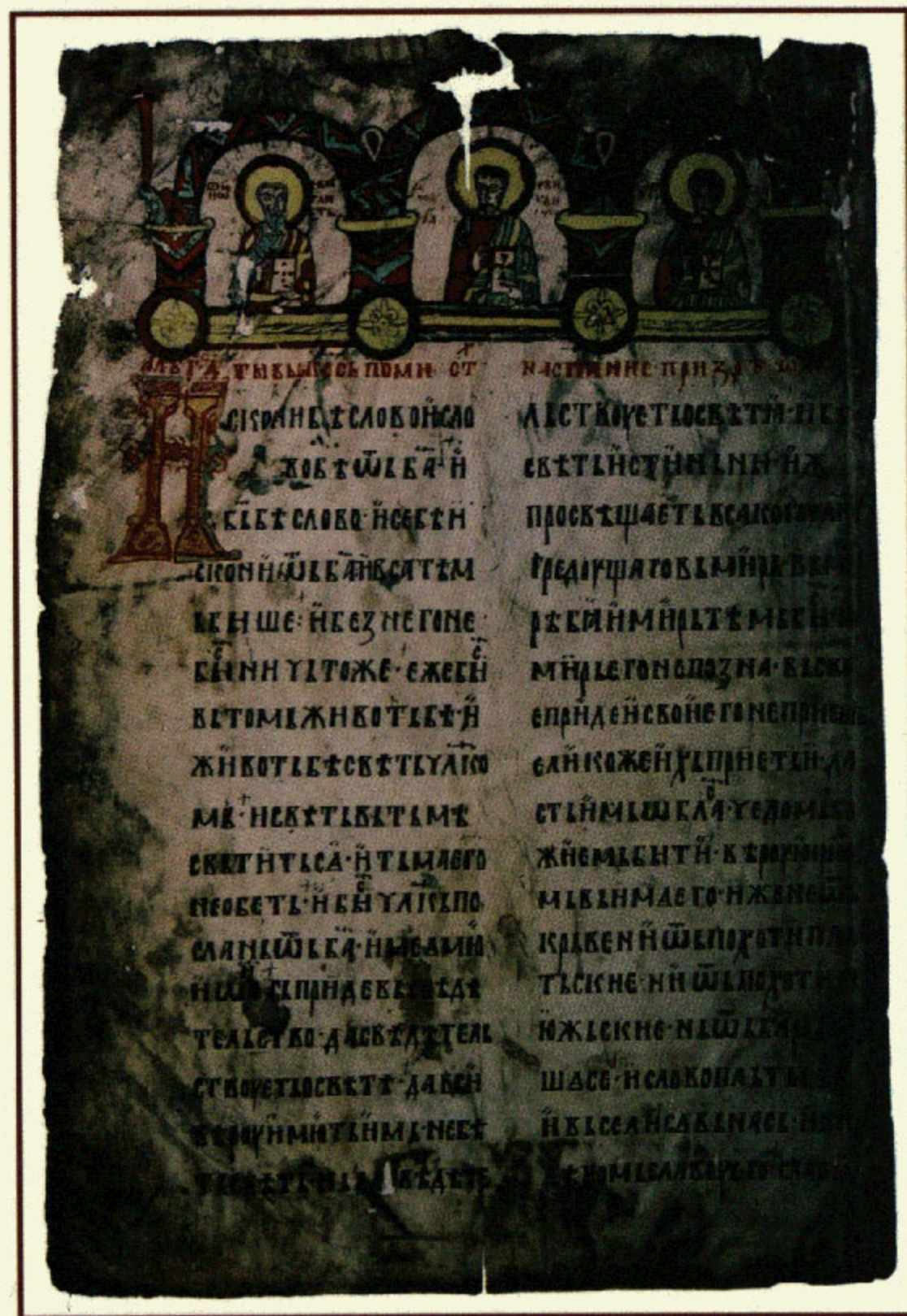
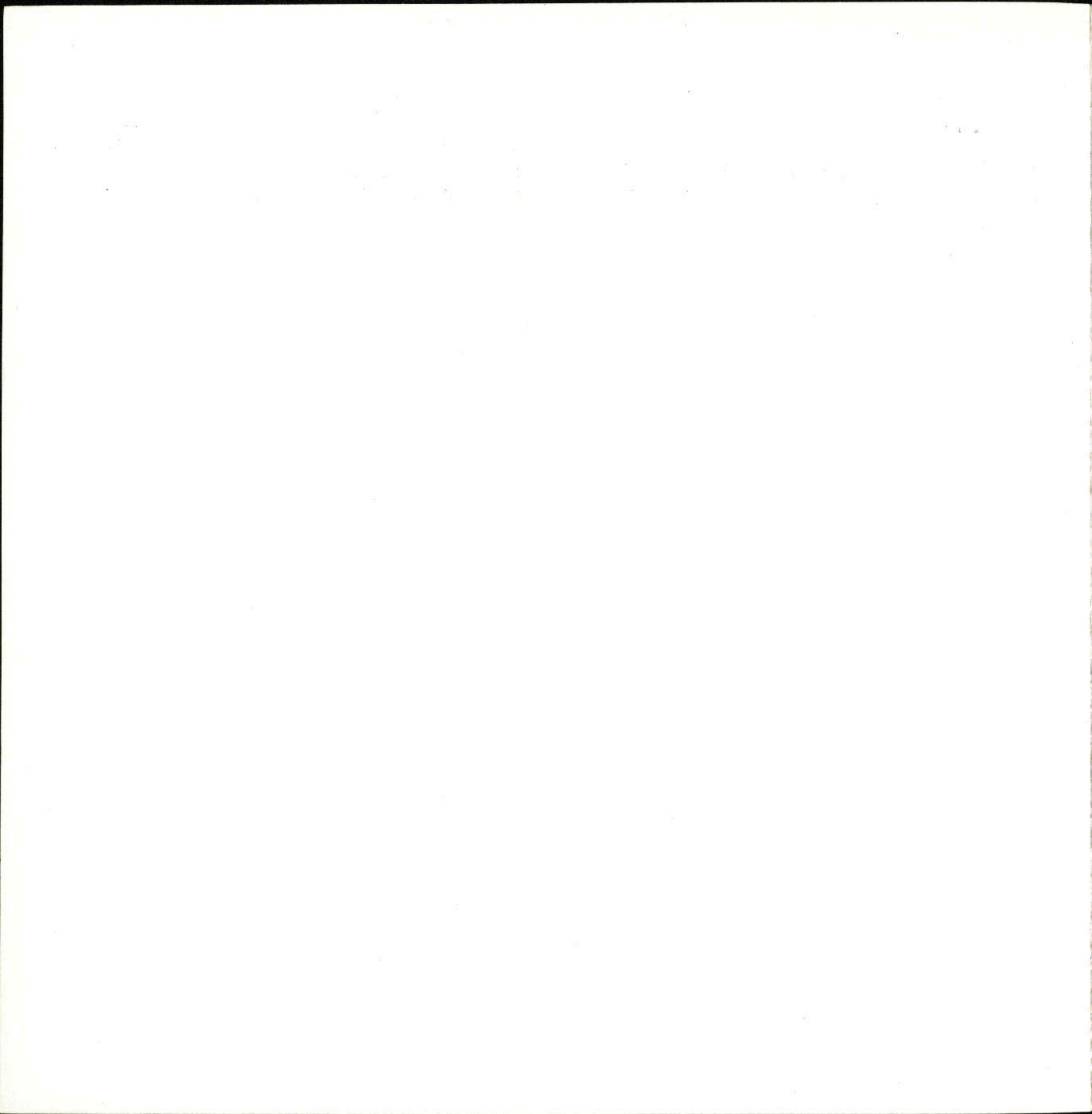

СВЕТО ПИСМО

МИНИСТАРСТВО ВЕРА ВЛАДЕ СРБИЈЕ
МАТИЦА СРПСКА
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Изложба

СВЕТО ПИСМО

*Галерија Матице српске
20. новембар 2003.*

НОВИ САД
2003

Концепцију изложбе осмислио је Одбор истакнутих представника верских заједница,
Матице српске, Библиотеке и Галерије Матице српске који је именovalo
Министарство вера Владе Републике Србије.

Координатор изложбе
Мр Бранка Кулић
управник Галерије Матице српске

Генерални финансијски покровитељ изложбе
ВОЈВОЂАНСКА БАНКА

Изложбу су помогли и Новосадски сајам, Quantum, Југинс, Hammer-creative center,
Атеље и књиговезница Ивковић

Библија је најважнија, кључна књижа цивилизације којој припадамо. То није само светија књижа хришћанства и јудаизма, него и исходиште културе која се пре два миленијума почела уобличавати, а доминира и у данашњем времену на великом делу просјанства наше планете.

Иако је сјорадичне употребе еквиваленција назива књижа/књиже у хебрејском и грчком било и раније термин библија усјалили су у IV веку св. Јован Златоуст и св. Епифаније Кијарски. Реч је грчка $\beta\beta\beta$ у шом језику шјај облик је збирна множина; превод би јој гласио књиже. У латинском језику у који је преузета, реч је изгубила множинско значење и преводимо је једнином: књижа. Та наизглед грамаичка трансформација речи симболизује њену улогу јединствене светије књиже, књиже над књижама, исходишта свих других књижа.

Назив Свето писмо није само алтернатива наслова него има и теолошки подтекст. Подразумева бојонадахнуост што значи да је шекст подсјакнут и надахнут Светим Духом, да је Библија истовремено и казивање људско пророка и апостола и реч Божја.

Библија/Свето писмо дели се на Стари и Нови завет. Та два дела су по обиму неједнака у односу 5:1, а по садржају и пореклу различита. Реч завет подразумева заветовање, предавање Богу, савез с њим.

Стари завет сачињавају књиже настале у преихришћанско доба — што је јеврејска светија књижа коју је хришћанство преузело. Корпус старозавешних књижа стварао се у дугом временском периоду, углавном усменим преношењем с генерације на генерацију. Деле се на три групе књижа. Први део зове се Закон (Тора) и чини га пет књижа Мојсијевих. Коначан облик добила је Тора у петом веку пре Христa. Други део корпуса зове се Пророци по творцима појединих књижа и уобличен је око 200. године пре Христa. Трећи део корпуса, Писци (или Писања) садржи Псалме Давидове, Приче Соломонове, Песму над песмама и низ других књижа. Старозавешне књиже настале су на старожеврејском хебрејском, а две на арамејском, који је млађи облик класичног хебрејског језика. Уз још неколико књижа које нису укључене у јеврејски канон Стари завет су у Александрији у другом веку пре Христa превела на грчки 72 учена јеврејска филолога. Тај превод назван септуагинта (седамдесет) прихватила је хришћанска црква као свој корпус, с шим што су рошестанци ограничили свој Стари завет на оне књиже које чине Хебрејску библију.

Нови завет настао је као скуп 27 књижа у другој половини првог века после Христa. Аутори ших књижа су Христови апостоли Мајеј, Марко, Лука и Јован које се по њима називају: Јеванђеље по Матеју, Јеванђеље по Марку, Јеванђеље

по Луки и Јеванђеље по Јовану. Ова четири јеванђеља са Делима апостолским (Петра, Павла, Јована и Јуде) чине прву целину Новог завета. У другој целини су поучне књиге — апостолске посланице са верским и моралним порукама од којих су 14 посланице апостола Павла. Трећу целину Новог завета чини Откровење Јована Богослова познатије као Апокалипса. Све књиге Новог завета написане су на тадашњем грчком говорном језику у Византији, такозваном коине, сем Јеванђеља по Матеју које је првобитно било састављено на арамејском. Књиге Новог завета утврђене су као канон (правилно, закон) на неколико црквених сабора током четвртог века.

Неколико књига које су уврћене у Библију су неканонске као што постоје и нека места у канонским књигама која нису призната као богонадахнута. Неканонске делове Библије не треба поистовећивати са оним списима који су се, и на јеврејској и на хришћанској страни, током векова јављали у наслону на Свето писмо претендујући да се уклопе у библијски канон. То су такозвани апокрифи, дела, највише из ранохришћанског периода, која су приписивана одређеним личностима, насловима често ујодобљавана библијским књигама, али их је црква прогласила лажним. Таквих апокрифа било је и у српској средњовековној књижевности, махом преведених са грчког (на пример Откровење Варухово, Легенда о Авраму, Протојеванђеље Јаковљево, Псеудотомино јеванђеље младенства, Хожденије Богородице по муканама итд.)

Најстарија сачувана пошћуна хришћанска библија писана је у Египћу у IV веку на грчком. Од XVI века она је у библиотеци у Ватикану, па је позната под именом Ватикански кодекс. Само нешто мало млађи је иакође грчки, Синојски

кодекс који је од 1933. у Бриџанском музеју у Лондону. На латински Свето писмо је преводено од другог века, но најважнији је превод светио Јеронима Блаженог са самог почетка петог века. То је знаменита Вулгата која је до данас остала канонска Библија римске цркве.

Света браћа солунска Кирило и Методије, чија је заслуга покрштавање Словена, дали су Словенима уз словенско богослужење и први превод Светог писма. Мада оригинални превод није сачуван, сматра се да је то био пошћун текст Библије. Неизвесно је кад су тај превод довршили, да ли још у Солуну, где су живели и извршили припреме за своју мисију стварајући прво словенско писмо глаголицу, или после одласка у Моравску 863. године куда их је позвао кнез Растислав да шире хришћанство међу западним Словенима у Моравској и Панонији. Због тога се само претпоставља, с добрим разлогом јер то је био словенски дијалект који су они знали, да је Библија тада преведена на језик македонских Словена из околине Солуна који зовемо старословенским. Најстаријим сачуваним старословенским библијским рукописима сматрају се Зографско јеванђеље и Маријинско јеванђеље названи по светио-горским манастирима, а пошћу с краја X века. Почевши од XI века словенски библијски синоници имају језичке одлике просфора на коме су приписивани, то су такозване редакције старословенског језика. Међу њима ваља поменути најстарије Остроморово јеванђеље из 1056, ћирилски рукопис руске редакције. Међу синоницима са нашег терена најважније је Мирослављево јеванђеље с краја XII века, са веома лепим илустрацијама и орнаментима. Призренско јеванђеље из XIII века, иакође илустрировано уметничким минијатурама, изгорело је у бомбардовању Народне библиотеке у Београду 1941. са још три

четворојеванђеља из XIV века и девет из XV века међу којима је најдрагоценије било Никољско јеванђеље с краја XIV века.

Историја цитамне, цивилизацијски период који популарно зовемо Гуштенбергова галаксија, зајочиње, не случајно, латинском Библијом коју је на 1282 странице великог формата начинио 1455. године Јоханес Гуштенберг, проналазач цитамне, у 100—200 примерака на пергаменту и папиру од којих је сачувано око 40. Међу инкунабулама, а иако се називају књиге цитамнине у XV веку, значајан је проценат библијских текстов. Заменила је на пример Прашка библија из 1488, чешки превод латинске Вулгате.

За нас су најважнији ћирилички библијски текстови српске рецензије из цитамнарије Ђурђа Црнојевића. Тамо је 1494. цитамнан Псалтир, зборник исаламских песама из Библије, те Четворојеванђеље из 1495. које није сачувано, али га знамо по рукописном препису из XVI века. То су најстарији цитамнани ћирилички словенски библијски текстови. У XVI веку код Срба се цитамна још неколико четворојеванђеља: Макаријево четворојеванђеље цитамнано у Трговишту (Румунија) 1512, монах Теодосије цитамнао је 1537. у манастиру Рујну код Ужица Рујанско четворојеванђеље, а Тројан Гундулић 1552. издаје Београдско четворојеванђеље, прву књигу цитамнану у њом граду.

Нешто касније јавља се, захваљујући зајадноруском кнезу Констинтину Констинтиновичу Осирошком, цитамнано Свето писмо руске редакције познато као Острошка библија.

Пошто се у православној цркви служба служила на црквенословенском, а у католичкој на латинском језику, цитамнине Библије на народним словенским језицима јављају се релативно ка-

сно, сем међу оним народима које је захваћила реформација. Почетне преводе Новога завета на словеначки дао је Примож Трубар једесетих година XVI века, да би цео Нови завет на словеначком издао 1582. Важнији је словеначки превод целе Библије Јураја Далмаћина који је цитамнан латиницом у Виштенбергу у Немачкој 1584. Обојица су се ослањала углавном на Лушеров немачки превод, али и на Вулгату и на чешку Библију. Антон Далмаћин и Стивен Конзул превели су Нови завет на хрватски и цитамнали га 1562—1563. у по две књиге глаголицом и ћирилицом у Тибингену у Немачкој. На прелазу из XVIII у XIX век цитамнан је католички превод на словеначки, иакозвано Јапелјево Свето писмо. Први католички превод целе Библије на „језик славено-илирички изговора босанског” дао је фрањевац Матија Петар Капанчић, а цитамнан је у Будиму 1831.

После неких покушаја делимичног превођења Светог писма на српски језик (А. Стојковић, владика Плаћон Аћанацковић) овај посао су обавили Вук Караџић који је 1847. цитамнао у Бечу Нови завет и Ђуро Даничић, чији је превод Старог завета (књиге јеврејске Библије) цитамнан у Пешти 1865. Цело Свето писмо Старог и Новог завета у њиховом преводу цитамнано је у Београду 1868. До данас је ово издање много пуна прецитамнавано, па и латиничким словима за Хрватије уз мање измене које се односе углавном на писање библијских имена. Пошто ни Вук ни Даничић нису преводили са грчког односно хебрејског, постојала је потреба за новим преводима који су се јављали у XX веку.

У историји људске писмености, у историји света Библија је најраспрострањенија књига без премца. Неизбројиви су до сада цитамнани при-

мерци Библије, извесно је да би се њихов број морао исцрпљивати са десетцима цифара. Преведена је на око хиљаду језика и дијалеката. Само Брајевим писмом за слепо издана је у преводима на 84 језика. Обим објављивања Библије и њених делова аудио и електронским записима огроман је такође, и не може се прецизније сагледавати. То све само по себи доказује да је реч о књизи с којом се уочицајем не може упоредити ниједна друга. Она је основа цивилизације западног света, расветлила хуманистичких знања до данашње њихово неслухено високо нивоа увек је био у осlonцу или бар у некој одређеној мери у вези са системом мишљења који произилази из Библије. Естетске, а нарочито етичке норме које данас владају западним светом, а уочицу и на осlonцак света, свој осlonцак имају такође у Библији и хришћанском учењу. Свакодневно понашање, чак и када постојимо свесни, чак и код људи који су декларисани атеисти, има мноштво дејала библијскога постојања. У нашем језику, посебно у речнику који користимо, многе речи, особито такозване аистрактне именице, имају у своме дубљем смислу библијску, хришћанску садржину. Толико уочицајна у духовном формирању човека, Библија је извршила и несагледиво велики уочицај у уметно-

сти. На први поглед најмање је то видљиво у књижевности јер су у новије време библијске теме у буквалном облику само по изузетку узимане за садржај, за радњу књижевних дела (какав је на пример роман Томаса Мана о Јосифу и његовој браћи). Но зато изузетно велики број асоцијација, симбола, алегорија и сл. на које се књижевни израз ослања имају своје порекло у Библији. Ликовна уметност, па и аистрактна посеже за својим садржајима у Библију. У извесним периодима развоја сликарства (ренесанса, барок), библијске теме су биле и бројчано доминантне као мотиви ликовних уметника. Историја музике бележи безброј дела подстикнутих Библијом, па и пошребима црквених обреда којима је Библија окосница.

Ко год је у стању да мало шире осмотри духовно стање историје и савремености нашег света, видеће да је он незамислив без Библије и несагледиво мноштво садржаја везаних за њу. Чак и у аистрактном друштву за које неки мисле да би могло да наступи, остаће неуништив траг који је Библија начинила у формирању људског друштва и сваког појединца, посебно у западној хемисфери наше планете.

Б. Ковачек

КАТАЛОГ

Аутор каталога и изложбе
Мр Душица Грбић

*У припреми ове изложбе велику помоћ пружио је протојереј Младомир Тодоровић,
као консултант. Својим сугестијама избору књига допринели су и библиотекари Би-
блиотеке Мајнице српске.*

УВОД У КАТАЛОГ

Министарство вера Владе Србије и Матица српска са Библиотеком и Галеријом, уз суделовање Атељеа и књиговезнице Ивковић, приредили су изложбу *Светло њисмо*, посвећену тој најчитанијој и највише превођеној књизи у садашњој историји човечанства.

Основна замисао била је да се широј јавности управо овде, у Новом Саду, граду са богатом духовном и културном традицијом и са живљем различитих националности и вероисповести, прикажу разноврсна издања дела непролазне снаге и лепоте, ширеног у различитим облицима и на многобројним језицима и писмима током дугог низа минулих векова.

За ову изложбу одабрана су 153 примерка из збирки Библиотеке Матице српске (БМС), од којих 34 улазе у састав личних библиотека или библиотека установа, сигнираних као целине. Из збирке Текелијанума (Тк) је десет књига, Никол и Сретена Марића (Марић) — девет, Саве Текелије (СТ) — четири, Стевана Јосифовића (СЈ) — три, Платона Атанацковића (ПА), Руже и Мирка Цветков (Цв) и Библиотеке Српске православне велике гимназије у Новом Саду (БГН) — по две књиге, Александра Сандића (АС) и Василија Јовановића (ВЈ) — по једна књига.

У жељи да се на изложби презентују и неке значајније *Библије* из других колекција, посебно оне у приватном власништву, које имају поро-

дично обележје, занимљив историјат или су драгоцене по неким другим својим особеностима (по старини, реткости издања, опреми, илустрацијама и сл.), у медијима је више пута упућиван позив за њихово пријављивање и достављање на увид. Тако је издвојено још 26 књига, 17 из приватних збирки, а 9 из колекција институција: по једна из Матице српске (МС), Галерије Матице српске (ГМС, примерак је припадао Павлу Симићу), Библиотеке Епархије бачке у Владичанском двору у Новом Саду (БЕпБ), Библиотеке Епархије сремске у Сремским Карловцима (БЕпС), Музеја града Београда (МГБ, књига је из заоставштине Вељка Петровића — ВП), Јеврејског историјског музеја у Београду (ЈИМ), а три из Музеја Српске православне цркве у Београду (МСПЦ).

Укупан број експоната износи 179. Пре излагања они су превентивно заштићени у Одељењу за рестаурацију и конзервацију Библиотеке Матице српске.

У Каталогу изложбе, приређеном у Библиотеци Матице српске, описи одабраних књига дати су хронолошким редоследом у оквиру две целине. Основну целину чине примерци из разних збирки поменутих институција, док су у посебном сегменту приказане *Библије* у приватном власништву. Описи издања из збирки Библиотеке Матице српске преузети су из њеног електронског каталога, а описи осталих експо-

ната накнадно су начињени за овај каталог. На крају описа налази се скраћеница установе из које је примерак, а такође и сигнатура, односно инвентарни број књиге (нпр. БМС, АС III 53; ЈИМ, инв. бр. 397). У опису примерака из колекција у приватном власништву, који су у јавности мало познати и доступни, наведени су подаци о власницима те књиге, као и о породичним догађањима записаним у њој, са циљем да се види породична традиција, трајање и судбина приказане Библије.

Међу одабраним библијским књигама три *Четвороеванђеља*, руком писана на хартији у 15. и 16. веку на српкословенском језику (бр. 2, 7, 8) имају изузетну културноисторијску вредност. Она су у прошлости припадала фрушкогорским манастирима Раваници — Врднику, Крушедолу и Шишатовцу. Осим њих, ту је и препис *Торе* или *Петокњижја*, основне верске књиге Јевреја, с краја 19. века, који обухвата пет књига Мојсијевих, исписаних у облику свитака (бр. 73). Уз *Тору* је изложен и *јад* — ритуални показивач од сребра у облику људске руке, који се користи за читање текста, да се не би додиривао руком.

Од оригиналних штампаних издања на овој изложби најстарију Библију чини инкунабула на латинском језику из 1482. године (бр. 1). Из 16. века презентовано је седам књига, међу којима је и *Четвороеванђеље* из 1512. године, отиснуто средњобугарском рецензијом у Влашкој, највероватније у Трговишту (бр. 4). То је прво словенско штампано јеванђеље, ако се изузме *Четвороеванђеље црнојевићко*, које до сада није виђено, а познато је само по запису презвитера Вука из 1548. године у рукописном *Четвороеванђељу* из Буђановаца (рукопис је изгубљен).

За штампара ове влашке књиге Макарија претпоставља се да је исти Макарије, који је у штампарији Ђурђа Црнојевића рукоделисао прве српске инкунабуле. Ту је и двотомна Библија из легата великог српског добротвора и донатора Саве Текелије, објављена 1557. године на латинском језику (бр. 5, 6). Из 17. века могу се видети четири издања, међу којима је позната Библија на мађарском језику из 1626, чији преводац је језуитски свештеник Ђерђ Калди (бр. 13). Она је заправо први превод целе Библије (*Свјари и Нови завјей*) на мађарском језику намењен католицима. Пажњу привлачи и једна елзевира из 1658, штампана у Амстердаму (бр. 15). Из 18. века изложено је 17 књига (две су у приватном власништву), на немачком, мађарском, латинском, француском и рускословенском језику. Руска издања Библија, као и неких других богослужбених и световних књига, посебно су занимљива за српску историју и културу, јер су у 18. веку код Срба северно од Саве и Дунава имала мисионарску улогу и допринеле су, између осталог, и замени српкословенског језика рускословенским. Из овог периода налазе се и два бакрорезна издања библијских сцена (бр. 21 и 30), од којих је нарочито значајно прво наведено, Филипа Андреаса Килијана из 1736. године. На изложби је 48 примерака Библија на разним језицима из 19. века (шест је у приватном власништву). Међу њима незаобилазни су први српски преводи, које су сачинили Вук Караџић (бр. 40, 43, 44) и Ђуро Даничић (бр. 50). Године 1824. изишао је први некомплетан Вуков превод *Новоџ завјейџа*, док је његов потпун превод тог дела штампан знамените 1847. године, када се појављују и *Рајџ за српски језик и ѿравојџс* Ђура Даничића, Гор-

ски вијенац Петра Петровића Његоша и Песме Бранка Радичевића. Превод *Светиоџ ѿисма* Ђура Даничића, који обухвата *Стари завеш*, излази из штампе 1865. године. Цело *Светио ѿисмо* у Даничићевом и Вуковом преводу — *Светио ѿисмо Стариоџа и Новоџа завеша*, публиковано је 1868. године (бр. 55, 56, 166). Током 19. и 20. века Вуков и Даничићев превод доживели су многобројна ћириличка и латиничка издања, а више њих заступљено је и на овој изложби.

Посебну пажњу на изложби завређују фототипска издања знаменитих рукописних и старих штампаних књига. Један од најстаријих и најзначајнијих споменика српске писмености — *Мирослављево јеванђеље*, писано за хумског кнеза Мирослава око 1180. године, представљено је са два фототипска издања (прво из 1897, а друго из 1998. године, бр. 72, 157). Преко репринт издања приказан је и рукописни *Матицин айосћол* из 13. века, најстарија књига у Библиотеци Матице српске (бр. 119), а такође и *Минхенски ѿсалтир* с краја 14. века, познат по својим минијатурама изузетне уметничке вредности и по занимљивом историјату (бр. 121). Овај драгоцени *Псалтир*, који је ушао у општу историју уметности, у 15. веку припадао је деспоту Ђурђу Бранковићу, а у 17. веку налазио се у манастиру Привина глава. Одатле је 1688. однет у Баварску, а од почетка 20. века својина је Државне библиотеке у Минхену.

Од фототипских издања староштампаних књига највредније и најрепрезентативније јесте репринт издање чувене двотомне *Библије* Јохана Гутенберга, штампане у Мајнцу око 1455. године модерном техником, односно помоћу покретних ливених слова, на латинском језику, готицом. Текст је сложен у два ступца, са по 42

реда на страници (бр. 102, 103). Гутенберговом изуму претходило је штампање такозваних *блок књига*. Оне су отискиване са дрвених плоча, тј. ксилографском техником, која је омогућавала штампање само са једне стране листа. Као пример блок књиге, састављене од свешчица са по два спојена листа, чије унутрашње стране су празне, на овој изложби представљено је фототипско издање примерка *Библије за сиромашне*, 15. век, из Естергома (Мађарска, бр. 104). Четрдесетак година после *Библије* Јохана Гутенберга, односно 1494/5. године, у штампарији Ђурђа Црнојевића отиснут је први српски штампани псалтир — *Псалтир с ѿоследовањем*, чије фототипско издање такође је експонат на изложби (бр. 129). У репринт техници изложена су и два српска штампана четворојеванђеља из 16. века. То су *Четворојеванђеље* штампано у манастиру Рујну 1536/37. године (бр. 130), прво српско штампано јеванђеље, ако се занемари поменуто *Четворојеванђеље црнојевићко*, и *Четворојеванђеље београдско*, штампано у првој типографији у Београду 1552. године (бр. 160). На изложби је и фототипско издање *Новоџ завеша* за протестанте из 1541. године на мађарском језику, који представља „потпун, брижљиво урађен и учен превод” те књиге, а преводилац је Јанош Силвестер (бр. 101). Важно је истаћи и фототипско издање *Острошке библије*, из 1581. године, чији штампар је Иван Фјодоров (бр. 134). Један оригинални примерак те *Библије* постоји у манастиру Раваници — Врднику. Он је ту стигао из Раванице, задужбине кнеза Лазара, у Великој сеоби, после 1690. године. За њега се претпоставља да га је сам Иван Фјодоров послао у манастир Раваницу неколико дана пред смрт. Скреће се пажња и на ре-

принт издање румунске *Библије* из 1688. године (бр. 132). У фототипској техници приказано је и *Светио њисмо* на мађарском језику из 1590. године (бр. 177), посебно значајно због тога што представља први целовит мађарски превод *Сџароџ* и *Новоџ завейџа* за протестанте. Преводац је Гашпар Карољи.

Највише експоната на изложби је из 20. века. Осим значајних фототипски објављених књига, из овог периода могу се видети и друга разноврсна издања на српском, мађарском, румунском, словачком, пољском, словеначком, македонском, ромском, енглеском, немачком, холандском, шведском, норвешком, шпанском, португалском, молдавском, бугарском, есперанто и другим језицима, како она луксузна у малом тиражу, тако и она намењена широј чита-

лачкој публици. На више језика представљене су и илустроване библије приређене за децу.

Преглед издања *Светиоџ њисма* на овој изложби, која се јављају потпуна (*Сџари* и *Нови завейџ*) или у деловима (мањим и већим), у виду свитка или кодекса, писана или умножена различитим штампарским техникама, на различитим језицима и писмима, разнолика по формату, повезу и ликовном изразу, као и по неким другим својим особеностима, и најчешће са белешкама њихових власника, јасно сведочи о вечитој актуелности и присутности те књиге над књигама.

Каталог је илустрован фотографијама из неколико изложених књига. Фотографије су означене бројевима каталошких јединица.

1. Biblia. — [Basileae : Johannes de Amerbach], 1482. — [1146] str.
БМС, РИНЛат IV 8
2. Четворојеванђеље [рукопис]. — 15. век. — Папир. — 204 листа.
МСПЦ, бр. 142. Рукопис је припадао манастиру Раваници — Врднику.
3. [Biblia]. — [Lugduni. : in officina Jacobi Sasoni, 1512?]. — [20], ССССС, [53] lista.
БМС, РПалЛат II 33
4. Четворојеванђеље. — [Трговиште] : велики војвода Њагоје Басараб ; штампар јеромонах Макарије, 1512.
— 291 лист.
БЕпБ, Ст. шт. 17
5. Biblia. — [Paris] : Oliva Rob. Stephani, 1557. — [10], 188, 316, [2], 168 listova.
БМС, РСТЛат IV 1/1
6. [Biblia. — Paris : Oliva Rob. Stephani, 1557]. — Listovi 169–436, 41 list.
БМС, РСТЛат IV 1/2
7. Четворојеванђеље [рукопис]. — 1560. — Папир. — I, 326 листова.
МСПЦ, бр. 356. Рукопис је припадао манастиру Шишатовцу.
8. Четворојеванђеље [рукопис]. — Трећа четвртина 16. века. — Папир. — II, 269 листова.
МСПЦ, бр. 17. Рукопис је припадао манастиру Крушедолу.
9. Biblia. — Venetiis : Apud [Lucas Antonius] Iuntas, 1572. — [8], 300, 54 lista.
БМС, РПалЛат IV 7
10. [Die Bibel]. — Gedruckt zu Franckfurt am Mayn : durch Johann Feyerabendt, 1596. — [349, 208, 146] listova.
БМС, РПалНем IV 3
11. Bibell Das ist, Alle Bücher Alts und News Testaments /... trewlich verteutsch und mit vielen heilsamen Annotaten erleucht Durch D. Johan Dietenberger. — Jetzt an vielen orten corrigiert und gebessert mit schönen kunstreichen figuren geziert und fleissiger dann vorhin außgangen. — Zu Cöln : durch Gerwinum Calenium und die Erben etwan Johan Quentels, 1597. — [12], 450 ; 138 listova.
БМС, РПалНем IV 4
12. Новый завѣтъ Г(о)|с|(по)да н(а)шего І(суса) Х(рист)а / тцаніємъ инокув С. обще|ж|. ѿбите|л|(и) Сошествіа Пре|с|. и жи|в|. Д(у)ха исправлений. В не же и ѿал|тырь напреди. — В' Вилнѣ, 1623. — [12], 112, [4], 450, [1], [32] листа.
БМС, РЪр I 3.1
13. Szent Biblia / Az Egesz Keresztyénségben bé-vött Régi Deák bötűből Magyarra fordította A' Jésus-alatt Vitéz-kedő Tarsaság-béli Nagy-Szombati Káldi György pap. — Nyomtatta Béchben A' Kolóniai Udvarban : Formika Máte, 1626. Esztendőben. — [2], 1176, [32], 44, [2] str.
БМС, РПалМађ IV 1
14. [Novum Testamentum]. — [S. l. : s. n.], 1657. — 779, [1] str.
БМС, РПалЛат I 52

15. Novum Testamentum = Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ. — Editio nova / ... studio & labore Stephani Curcellæi. — Amstelædami : Ex Officina Elzeviriana, 1658. — [12], 532, [12], 377 [25] str.
БМС, РЕл I 19
16. Das Neue Testament oder Der Neue Bund. — Wandesbeck bey Hamburg : Gedruckt und verlegt durch Hermann Heinrich Holle, Buchdr., 1710. — [16], 859, [1], 49, [3] str., [1] list s bakrorezom.
БМС, РТкНем III 324/3
17. Biblia Pentapla, Das ist Die Bücher der Heiligen Schrift Des Alten und Neuen Testaments. [Theil 1] / Nach Fünf-facher Deutscher Verdolmetschung Als I. Der Römisch-Catholischen durch Caspar Ulenberg ... II. Der Evangelisch-Lutherischen durch Martin Luther ... III. Der Evangelisch-Reformirten durch Johann Piscator ... IV. Der Jüdischen (im Alten Testament) des Joseph Athiæ und Der Neuen (im Neuen Testament) durch Joh. Henrich Reitzen, V. Der Holländischen auf Verordnung der Herren General-Staaten. — [Schiffbeck bey Hamburg] : Gedruckt und verlegt durch Hermann Heinrich Holle, Hoch-Fürstl. Hollstein. Gottorff. privilegirten Buchdrucker, 1711. — [22], 1650 str., [1] list s bakrorezom.
БМС, РТкНем III 324/1
18. Das Alte Testament Oder Der Alte Bund. Theil 2. — [Hamburg] : Gedruckt und verlegt durch Hermann Heinrich Holle, Hoch-Fürstl. Holstein. Gottorff. privilegirten Buchdrucker, 1712. — [10], 1076, 584 str.
БМС, РТкНем III 324/2
19. Напечатана книга сѣа Новый завѣтъ с приобщеніемъ Ѳалтира. — [Киевъ] : во Киевопечерской лавре, 1732. — [13], 138, 492 листа.
БМС, РТкРс III 19
20. Szent Biblia / mellyet Az Egesz Keresztyénségben be-vött Régi Deák bötűből Magyarra fordította A' Je'sus-alatt Vitézkedö Tarsaság-béli Nagy-Szombati Káldi György pap. — Nyomtatta elsőben Bécsben Formika Máté 1626. Esztendőben II. Nagy-Szombatban az Academiai Bötűkkel Herger Leopold, 1732. — [2], 636, 562, [28] str.
БМС, P18Мађ IV 7
21. Bilderbibel des Alten und Neuen Testaments = Picturae Chalcographicae historiarum Veteris Testamenti / Philip Andreas Kilian. — Augsburg, 1736. — 83 lista s bakropisima.
ГМС, У 3641
22. Le Nouveau Testament de nôtre seigneur Jesus-Christ / revû et approuvé par les pasteurs et les professeurs de l'Eglise et de l'Académie de Genève. — Nouvelle édition avec des paralelles et des sommaires. — A Altona : Flensbourg : chez les frères Korte, 1751. — [4], 425, [1] str.
БМС, ПА I 42
23. Biblia, Das ist: Die gantze Heil. Schrifft Alten und Neuen Testaments / Teutsch D. Martin Luthers. — Ulm : bey Daniel Bartholomäi und Sohn, 1753. — [14], 572 ; 355 ; 269, [5] str., [1] list s bakrorezom.
БМС, ПА I 78
24. Biblia Sacra vulgatæ editionis. Ps. 1 / ... auctore Jo. Baptista du Hamel. — Editio novissima Ad ultimam Parisiensem exacta & summa diligentia a mendis omnibus expurgata. — Bassani : Prostant Venetiis apud Remondini, 1774. — XLVIII, 538 str., [1] list s tablom bakroreza.
БМС, P18Лат IV 1/1

25. Библиа, сирѣчь Книги с(вѣ)щеннагѡ писанїѡ Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. [Кн. 1]. — Напечатасѡ нынѣ, вторымъ по исправленїи тисненїемъ. — [Киевъ] : во ... Кїевопечерской лаврѣ, 1779. — 49, 313 листовъ.
БМС, Р18Рс IV 31
26. Biblia' tárháza, mellyben az Ó és Uj Testamentom' könyveinek és részeinek summái, és azokból való épületes rövid tanúságok foglaltnak, a' Szent Irásnak olvasásáról tanító előjáró-beszéddel együtt. [1. rész], [Az Ó Testamentom' könyveinek és részeinek rövid summái, és azokból való tanúságok] / frantzia nyelven ki-adta Osterwald Friderich János. — Győrben : nyomtattott Streibig Gergely János, Királyi, Püspöki és Városi privil. Könyv-nyomtató által, 1780-dik Esztend. — [32], 919, [3] str.
БМС, Р18Мађ III 2
27. Szent Biblia / mellyet az egész keresztyénségben bé-vött régi deák bötűből, magyarra fordított a' Jesus alatt Vitézkedő Tarsaság-béli Nagy-Szombati Káldi György pap. — Leg utolsó nyomtatás. — Budán : A' Királyi Universitásnak Bötűi..., 1782-dik Esztendőben. — [2], 1140, [52] str.
БМС, Р18Мађ IV 1
28. Библиа, сирѣчь Кн(и)ги с(вѣ)щеннагѡ писанїѡ Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. [Часть 1] / Греческомѡ Б(о)гомѣдрыхъ семидесѡти двоихъ толковникѡвъ преводѡ ... — Напечатасѡ нынѣ, десѡтымъ по исправленїи тисненїемъ. — Въ ... Москвѣ : въ Московской типографїи, 1797. — [2], 38, 224, 40 листовъ.
БМС, Р18Рс IV 27/1
29. Библиа, сирѣчь Кн(и)ги с(вѣ)щеннагѡ писанїѡ Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. [Часть 2] Греческому Б(о)гомѣдрыхъ семидесѡти двоихъ толковникѡвъ преводѡ ... — Напечатасѡ нынѣ, десѡтымъ по исправленїи тисненїемъ. — Въ ... Москвѣ : въ Московской типографїи, 1797. — Листови 41–205, 1–165.
БМС, Р18Рс IV 27/2
30. Novum Jesu Christi redemptoris nostri Testamentum. — [Wien : s. n., 1797]. — [1] list, [90] listova s bakrorezima.
БМС, РСТЛат III 7
31. Библия сирѣчь Книги священнагѡ писанїѡ Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. Т. 1. — [На Славенскомѡ ѡзыцѣ первымъ тисненїемъ]. — Budaе : Falka, [1804]. — [2], 381 лист.
БМС, Р19Ср II 11/1.3
32. Библия сирѣчь Книги священнагѡ писанїѡ Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. Т. 2. — Budaе : Falka, [1804]. — [2], 350 листовъ.
БМС, Р19Ср II 11/2.3
33. Библия сирѣчь Книги священнагѡ писанїѡ Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. Т. 3. — Budaе : Falka, [1804]. — [2], 307 листовъ.
БМС, Р19Ср II 11/3.3
34. Библия сирѣчь Книги священнагѡ писанїѡ Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. Т. 4. — Budaе : Falka, [1804]. — [2], 469 листовъ.
БМС, Р19Ср II 11/4.3

35. Библија сирѣчь Книги священнагѡ писанія Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. Т. 5. — Budaе : Falka, [1804]. — [2], 392, [30] листова.
БМС, Р19Ср II 11/5.3
36. Vetus aeterni Dei Creatoris nostri Testamentum. — [Wien : s. n., 1804]. — [1] list, [91] list s bakrorezima.
БМС, РСТЛат III 8
37. Die Bibel oder die ganze Heilige Schrift des alten und neuen Testaments / nach der deutschen Uebersetzung D. Martin Luthers. — Die CCXXXIV. Auflage. — Halle : zu finden im Waisenhouse, 1808. — 21, [3], 1079, 308, [4] str.
БМС, РТкНем I 69
38. Biblia adecă Dumnezeasca scriptură a legii vechi și noaoa. — În Sanctpeterburg : Cu cheltuiala Rossieneștii Soțietăți a Bibliei, 1819. — [4], 1249 ; 103 [i. e. 303] str.
Штампано рум. ћир.
БМС, Р19Рм III 1
39. Книга сїя Новый завѣтъ. — [12. изданіе]. — Въ ... Санктпетербѣргѣ : иждивеніемъ Рѡссійскагѡ Біблейскагѡ Общества, 1820. — 308 листова.
БМС, РТкРс II 132
40. Вука Стеф. Караџића ... Огледи Светога писма на српском језику. — У Липисци [тј. Лајпциг] : у Штампарији Брејткопфа и Ертла, 1824. — [2], IV, 25 стр.
БМС, Р19Ср II 324.1
41. Sveto pismo starog' zakona. Sv. 1, Knjige: poroda, izhoda, levitika, brojah, i pozakonstva / Sada u Jezik slavno-illyricski Izgovora Bosanskog' prinesheno; Tad SS. Otacah i Nauciteljah Tomacsenjem nakitjeno. — U Budimu : slovima i troshkom Kraljev. mudroskupshtine macxarske, 1831. — XL, 691 str.
БМС, инв. бр. 882
42. Новый завѣтъ Господа нашего Исуса Христа / по преводу Аѡнасіа Стойковича. — Лейпцигъ : въ Типографіи Карла Таухница, 1834. — [4], 628 стр.
БМС, Р19Ср II 823.3
43. Нови завѣт Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Караџић [1. изд., 1. варијанта]. — У Бечу : у Штампарији Јерменскога манастира, 1847. — [4], XV, [1], 607 стр.
БМС, РТкСр III 138
44. Нови завѣт Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Караџић. — [1. изд., 2. варијанта]. — У Бечу : у Штампарији Јерменскога манастира, 1847. — [4], 607 стр.
БМС, Р19Ср II 274.3
45. La Sainte Bible / revue sur les originaux par David Martin. — Bruxelles : Société biblique britannique et étrangère, 1860. — 1003 str.
БМС, II 250211

46. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Карацић. — У Бечу : Издање А. Рајхарда и др. му, 1864. — [4], 544 стр.
БМС, Р19Ср II 240.1
47. Novi zavjet Gospoda našega Isusa Hrista / preveo Vuk Stef. Karadžić. — U Beču : Izdanje A. Rajharda i dr. mu, 1864. — [4], 593 str.
БМС, Р19Ср I 139.1
48. Псалтир Давидов / превео Ђуро Даничић. — У Бечу : Издање А. Рајхарда и др. му, 1864. — 151 стр.
БМС, Р19 Ср I 137.1
49. Priповijetke iz Staroga i Novog zavjeta / preveo Gj. Daničić. — Sedmo izdanje. — U Biogradu : u Državnoj štampariji, 1865. — 187, [5] str.
БМС, Р19Ср I 135.1
50. Свето писмо / превео Ђуро Даничић. — У Пешти : Издање А. Рајхарда и друга му, 1865. — [2], 110 стр.
БМС, Р19Ср I 141.1
51. Die Heiligen Schriften des Alten und Neuen Testamentes / übersetzt und herausgegeben von Leander van Ess. — Sulzbach : Verlag der J. E. v. Seidelschen Buchhandlung, 1865. — [4], 1000, [4], 346 str.
БМС, БГН, инв. бр. 7246
52. Свето писмо / превео Ђуро Даничић. — У Пешти : Издање А. Рајхарда и друга му, 1866. — [2], 436 стр.
БМС, Р19Ср I 142.1
53. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Карацић. — У Пешти : Издање А. Рајхарда и друга му, 1867. — [4], 385 стр.
БМС, Р19Ср I 136.1
54. Свето писмо / превео Ђуро Даничић. — У Пешти : Издање А. Рајхарда и друга му, 1867. — [4], 506 стр.
БМС, Р19Ср I 145.1
55. Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1868. — 770, 242 стр.
МГБ, ВП 1784
56. Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta / preveo Stari zavjet Đ. Daničić, Novi zavjet preveo Vuk Stef. Karadžić. — U Pešti : Britansko i inostrano biblijsko društvo, 1868. — 770, 242 str.
БМС III 11890
57. Die Heiligen Schriften des Alten und Neuen Testamentes / übersetzt und herausgegeben von Leander van Esß. — Sulzbach : J. E. v. Seidel, 1868. — 996, 346 str.
БМС, Јс III 235
58. Die Heilige Schrift [des] Alten und Neuen Testamentes. Bd. I / aus der Vulgata übersetzt von Joseph Franz von Allioli. — 4. Aufl., Pracht-Ausgabe mit zweihundert und dreissig Bildern von Gustav Doré. — Stuttgart : E. Hallberger, [1870?]. — [24], XVI str., 834 st., [121] list s tablama.
БМС, IV 101393/1

59. Die Heilige Schrift [des] Alten und Neuen Testamentes. Bd. 2 / aus der Vulgata übersetzt von Joseph Franz von Allioli. — 4. Aufl., Pracht-Ausgabe mit zweihundert und dreissig Bildern von Gustav Doré. — Stuttgart : E. Hallberger, [1870?]. — St. 835–1252, 356 st., [107] listova s tablama.
БМС, IV 101393/2
60. Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — Ново издање у ком су побилежена једнака мјеста. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1871. — [4], 702, [2], 220 стр.
БМС, АС III 53
61. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Карацић. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1872. — 416 стр.
БМС, II 13715
62. Sănta Scriptură a Vechiului și a Noului testamentu. — Ed. nouă. — Iași : Tipo-litografia H. Goldner, 1874. — 1016 str.
БМС, III 306325
63. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Карацић. — У Биограду : Британско и инострано библ. друштво, 1877. — 411 стр.
БМС, II 12744
64. Новый завѣтъ Господа нашего Исуса Христа. — Вѣна : Британское и иностр. библейское общество, 1878. — 125 стр.
БМС, I 200567
65. С(вѣ)щное Ев(ан)г(е)ліе. — Седмымъ тисненіемъ. — Въ Москвѣ : въ Синодальной типографіи, 1880. — Листови 7, 1–142, [4] листа с таблама.
БЕпС
66. Novum Testamentum. 1, Das Evangelium des Matthäus / Für den Schulgebrauch erklärt von Dr. Fr. Zelle ... — Leipzig : Druck und Verlag von B. G. Teubner, 1889. — VII, [1], 146 str., [1] list s geogr. kartom.
БМС, РТкНем III 105/1
67. Novum Testamentum. 4, Das Evangelium des Johannes / für den Schulgebrauch herausgegeben von Dr. Fr. Zelle ... — Leipzig : Druck und Verlag von B. G. Teubner, 1891. — VI, 107, [1] str.
БМС, РТкНем III 105/4
68. Az ó és új szövetségi Szentírás a Vulgata szerint, figyelemmel az eredeti szövegre / Káldi György fordítása nyomán, jegyzetekkel átdolgozva. — 2., változatlan kiad. — Eger : Nyomatott az Érseki Lyceum könyvnyomdájában, 1892. — 1727 str.
БМС, III 151809
69. Novum Testamentum. 5, Die Apostelgeschichte / für den Schulgebrauch herausgegeben von Dr. Fr. Zelle ... — Leipzig : Druck und Verlag von B. G. Teubner, 1892. — VIII, 139, [1] str., [1] presavijen list s geogr. kartom.
БМС, РТкНем III 105/5

70. Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук. Стеф. Караџић. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1892. — 760, 241 стр.
БМС, III 97633
71. Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta / preveo Stari zavjet Gj. Daničić, Novi zavjet preveo Vuk Stef. Karadžić. — Pregledano izd. — U Budimpešti : Britansko i inostrano biblijsko društvo, 1895. — 731, 231 str.
БМС, III 69942
72. Мирослављево јеванђеље. — [Фототипско изд.]. — [У Бечу] : Издање Његова величанства Александра I краља Србије, [1897]. — [IX], [2], 229 стр.
Фототипско изд. рукописа с краја 12. века.
БМС, БГН, инв. бр. 28.001
73. Тора или Петокњижје [рукопис]. — 19. век. — Дужина свитака 3200 cm, висина 105 cm.
ЈИМ, инв. бр. 397
Јад или показивач за текст Торе из 19. века. Сребро, дужина 30 cm.
ЈИМ, инв. бр. 228
74. The First book of Moses called Genesis / edited by A. H. Sayce. — London : J. M. Dent and Co. ; Philadelphia : J. B. Lippincott, 1901. — XXII, 170 str., [1] list s tablom ilustr.
БМС, Марић I 5012
75. La Sainte Bible. [T. 1] / Ancien testament version de L. Second. — Paris : Agence de la Société biblique protestante, 1905. — 828 str.
БМС, Марић IV 41/1
76. La Sainte Bible. [T. 2] / Nouveau testament version de H. Oltramare. — Paris : Agence de la Société biblique protestante, 1905. — Str. 831–1215, 1–326.
БМС, Марић IV 41/2
77. Biblí svatá aneb Všecka Svatá písma Starého i Nového zákona. — V Praze : Nákladem Britické i zahraničné společnosti biblické, 1906. — 831, 268 str.
БМС, Јс I 426
78. Священные книги Ветхаго и Новога завѣта. — Берлинъ : Британское и иностранное библейское общество, 1916. — 2 кн. у I (864; 260 стр.).
БМС, Јс III 962
79. Новый завѣтъ Господа нашего Исуса Христа. — Нью-Йоркъ : Американское Библейское Общество, 1920. — 490 стр.
БМС, 200569
80. Новия завѣтъ на нашия Господь Исусь Христось. — Прѣгл. изд. — [Б. м.] : Британското и иностранно библейско дружество, 1921. — 551 стр.
БМС, I 231037
81. Новый завѣтъ Господа нашего Исуса Христа. — Берлинъ : Британское и Иностранное библейское общество, 1921. — 125 стр.
БМС, I 200566

82. Библија или цело Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђуро Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — У Београду : Британско и инострано библијско друштво, 1922. — 840, 273 стр.
БМС, I 19802
83. Das Alte Testament im Bilde / herausgegeben von Theodor Ehrenstein. — Wien : A. Kende, cop. 1923. — 943 str., [1] presavijen list s tablom.
БМС, ЦВ IV 56
84. Четири јеванђеља и дјела апостолска / превео Вук Стефановић Карацић. — Велики Бечкерек : The religious tract society, 1926. — 276 стр., [16] стр. с таблама.
БМС, I 19765
85. Új Testamentom azaz: a mi urunk Jézus Krisztusnak Új Szövetsége / magyar nyelvre fordította Károli Gáspár. — Az eredeti szöveggel egybevetett és átdolgozott kiad. — Budapest : Brit és Külföldi Biblia-társulat, 1927. — 475 str.
БМС, I 155904
86. Nôvi zákon ali testamentom goszpodna nasega Jezus Krisztusa / Szlovenseni po Kuzmics Stevani. — Beograd : Britansko i inostrano biblijsko društvo, 1928. — 456 str.
БМС, I 230564
87. Újszövetségi Szentírás a Vulgata szerint / Káldi György s. j. fordítása nyomán, tekintettel az eredeti szövegre, átdolgozta, bevezetésekkel és jegyzetekkel ellátta a Szent István-Társulat szentírás-bizottsága. — Budapest : Szent István-Társulat, [1928]. — 675 str.
БМС, I 152095
88. La Nova Testamento. — Londono : Brita kaj Alilanda Biblia Societo ; Edinburgo ; Glasgovo : Nacia Biblia Societo de Skotlando, 1929. — 358 str.
БМС, I 303880
89. La Santa Biblia / Antigua versión de Ciprano de Valera, cotejada con diversas traducciones y revisada con arreglo a los originales hebreo y griego. — Madrid : Depósito central de la Sociedad bíblica B. y E., 1931. — 291 str., [8] listova s geogr. kartama.
БМС, II 316517
90. Свето писмо Новога завета / превео с грчког Димитрије Стефановић. — Београд : Британско и инострано библијско друштво, 1934. — 491 стр.
БМС, I 2700
91. La Sainte bible / qui comprend l'Ancien et le Nouveau testament traduits sur les textes originaux hébreu et grec par Louis Segond. — Nouvelle éd. revue avec parallélés. — Paris : [s. n.], 1937. — 246 str., [8] listova sa kartama.
БМС, ЦВ II 821
92. Sveto pismo Novoga zavjeta. Deo 1, Evandelja i djela apostolska / preveo Franjo Zagoda. — U Zagrebu : Hrv. Književno Društvo sv. Jeronima, 1938. — 297 str.
БМС, I 2815

93. Die Bibel oder die ganze Heilige Schrift des Alten u. Neuen Testaments / nach der deutschen Übersetzung Martin Luthers. — Großoktav-Ausg. — Stuttgart : Privileg. Württemb. Bibelanstalt, 1941. — 2 knj. u 1 (896; 297, [1], 40 str., [6] str. s geogr. kartama, [10] str. s tablama).
БМС, Марић III 6228
94. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Караџић. — Genève : Sociétés bibliques réunies, 1944. — 303 стр.
БМС, I 41554
95. Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Караџић. — Њујорк ; Лондон : Савет библијских друштава, 1945. — 760, 241 стр.
БМС, II 34740
96. La Sankta Biblio / [la Malnova Testamento el la hebrea originalo tradukis Lazaro Ludoviko Zamenhof]. — Londono : Brita kaj Alilanda Biblia Societo ; Edinburgo ; Glasgovo : Nacia Biblia Societo de Skotlando, 1947. — 771, 225 str.
БМС, II 316595
97. Свето еванђеље Господа нашега Исуса Христа. — 2. изд. — Roma : Pontificium institutum orientalium studiorum, 1947. — VIII, 415 стр.
БМС, I 4873
98. Új Testamentom / fordította Károli Gáspár. — [Az eredeti szöveggel egybevetett átdolgozott kiad.]. — Budapest : Brit és Külföldi Biblia Társulat, 1948. — 460, 108 стр.
БМС, I 154461
99. La Sainte Bible / traduite en français sous la direction de l'École biblique de Jérusalem. — Paris : Cerf, 1956. — XV, 1669 str., [4] lista s geogr. kartama.
БМС, Марић III 765
100. Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђура Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Караџић. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1956. — 807, 267 стр.
БМС, P II 4128
101. Uj Testamentu / [Joannes Sylvester]. — [Fototipско изд.]. — Budapest : A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete, 1960. — [4], 207, [1], 158, [14] listova.
Фототипско изд. из 1541.
БМС, II 156840
102. [Biblia Sacra. 1]. — [Fototipско изд.]. — [New Jersey ; New York City : Pageant Books, Inc. of Paterson, 1961]. — [324] lista.
Фототипско изд. Библије Јохана Гутенберга из Мајнца око 1455. године.
БМС, P IV 4051/1
103. [Biblia Sacra. 2]. — [Fototipско изд.]. — New Jersey ; New York City : Pageant Books, Inc. of Paterson, 1961. — [319] listova.
Фототипско изд. Библије Јохана Гутенберга из Мајнца око 1455. године.
БМС, P IV 4051/2

104. Biblia Pauperum / [a tanulmányt, a jegyzeteket és a képleírásokat írta Soltész Zoltánné]. — [Fototipsko izd]. — Budapest : Magyar Helikon, 1966. — 40, XXXII str.
Фототипско изд. из 15. века.
БМС, IV 150606
105. Sveto pismo / s grčkog izvornika preveo i bilješkama popratio Ljudevit Rupčić. — 2. izd. — Sarajevo : Prof. zbor Franjevačke teologije, 1967. — 967 str.
БМС, I 18780
106. La Sainte Bible / version établie par les moines de Maredsous. — Nouvelle éd. — Paris ; Turnhout : Brepols, 1968. — LXXVI, 1675 str., [4] lista s geogr. kartama.
БМС, Марић I 1136
107. Илустрована Библија за младе / [припремили за штампу Данило Крстић, Емилијан М. Чарнић, Богољуб С. Ђирковић]. — Београд : Свети архијерејски синод Српске православне цркве, 1969. — 520 стр.
БМС, III 31989
108. Biblija ili Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta / preveo Stari zavjet Djuro Daničić, Novi zavjet preveo Vuk Stef. Karadžić. — Zagreb : Biblijsko društvo, 1972. — 701, 233 str.
БМС, I 22639
109. The Holy Bible containing the Old and New testaments / translated out of the original tongues and with the former translations diligently compared and revised by his Majesty's special command, appointed to be read in churches. — 1st parallel English-Serbian ed. — Toronto : Jugoslavica, 1973. — 1744, 533 str.
БМС, II 284247
110. Le Nouveau Testament / traduction nouvelle par E. Osty et J. Trinquet. — [S. l.] : Siloé, 1974. — 568 str., [5] str. s geogr. kartama.
БМС, Марић II 666
111. Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — Београд : Библијско друштво, 1974. — 705, 223 стр.
БМС, Марић III 7091
112. New Testament in the Armenian language. — Stockholm : Institute for Bible translation, 1975. — 709 str.
БМС, I 303485
113. Илустрирана библија за млади / [преведеноа на македонски јазик о. Петар Ташев и Душан Христов Константинов]. — Загреб : Хришћанска садашност, 1977. — 520 стр.
БМС, III 58690
114. Ilustrovaná Biblia / [pôvodné americké vydanie tejto Biblie zostavili Joseph E. Krause, Samuel Terrien]. — Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1977. — 520 str.
БМС, III 234718
115. Sveto pismo Nove zaveze. — V Ljubljani : Nadškofijski ordinariat, 1977. — 523 str., [5] str. s tablama.
БМС, I 29556

116. La Bible / [traduction française sur les textes originaux par Emile Osty]. — Paris : Seuil, 1979. — 2620 str., [4] lista s geogr. kartama.
БМС, Марић III 746
117. Biblija / [prijevod Stari zavjet (osim petoknjižja i psalama) na temelju rukopisa Antuna Soviča Petoknjižje — Silviје Grubišić, Psalmi — Filbert Gass, Novi zavjet Ljudevit Rupčić]. — Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1980. — XIV, 1304 str.
БМС, II 78076
118. Kratko sveto pismo s slikami. — [Besedilo navedeno ali prirejeno po mariborski izdaji sv. pisma iz l. 1958—61]. — Zagreb : Kršćanska sadašnjost, [1981]. — 520 str.
БМС, III 75557
119. Матичин апостол / [књигу приредио Димитрије Богдановић]. — [Фототипско изд.]. — Београд : Српска академија наука и уметности : Народна библиотека Србије ; Нови Сад : Матица српска, 1981. — [340] стр. са таблама, 36 стр.
Фототипско изд. рукописа из 13. века.
БМС, III 436004
120. Illuminierte Holzschnitte der Luther-Bibel von 1534 / [herausgegeben und mit einem Nachwort versehen von Konrad Kratzsch]. — [2. Aufl.]. — Berlin : Union, cop. 1982. — 112 str.
БМС, I 108211
121. Der Serbische Psalter — Faksimile-Ausg. Des Cod. Slav. 4 der Bayerischen Staatsbibliothek München. — Wiesbaden: L. Reichert, 1983. — [470] str.
Фототипско изд. рукописа с краја 14. века.
БМС, ФТ IV 10074
122. Képes Biblia / [e képes Biblia amerikai eredetijét összeállította Joseph E. Krause és Samuel Terrien]. — Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1984. — 520 str.
БМС, III 158751
123. Свето писмо / [превод Комисије Светог архијерејског синода СПЦ]. — Београд : Свети архијерејски синод Српске православне цркве, 1984. — 506 стр.
БМС, I 35775
124. Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta / preveo Stari zavjet Gj. Daničić, Novi zavjet preveo Vuk Stef. Karadžić. — (Pregledano izd.). — Beograd : Britansko i Inozemno biblijsko društvo, 1984. — 731, 231 str.
БМС, III 78924
125. Elseviers Kinderbijbel / [auteur Mary Batchelor]. — Amsterdam ; Brussel : Elsevier, 1985. — 416 str.
БМС, III 304666
126. Святе писмо / [преложел Гавриїл Букатко]. — Ruski Krstur : Vojvodanski vikarijat Križevačke eparhije, 1985. — 189 стр., [20] стр. с таблама.
БМС, II 238394

127. Den nye Barnebibelen med 365 fortellinger / av Mary Batchelor. — Oslo : Luther Forlag, 1986. — 416 str.
БМС, III 304665
128. Nowy testament. — 2. poprawione wyd. — [S. l.] : Wydawnictwo Towarzystwa Św. Pawła — Edycja Paulińska, 1986. — 731 str.
БМС, I 232150
129. Псалтир с посљедовањем Ђурђа Црнојевића 1494. — Репринт изд. — Цетиње : Централна народна библиотека СР Црне Горе „Ђурђе Црнојевић”, 1986. — [696] стр.
Фототипско изд. из 1494.
БМС, ФТ III 67
130. Рујанско четворојеванђеље : [1536/1537]. — [Фототипско изд.]. — Београд : Републички завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу СР Србије, 1987. — XXXIX, 300, 300 листова.
Фототипско изд. из 1536/1537.
БМС, ВЈ IV 20
131. Свето писмо Новог завета / превео с грчког Димитрије Стефановић. — [Б. м. : б. и., 1987]. — 491 стр.
БМС, I 37792
132. Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament / transcriere cu aprobarea Sfântului Sinod și binecuvîntarea Prea Fericitului părinte Teoctist Patriarhul Bisericii ortodoxe Române. — [Fototipsko izd.]. — București : Institutul biblic și de misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1988. — XXXII, 987 str.
Фототипско изд. из 1688.
БМС, IV 300924
133. Noul Testament / de către Simion Ștefan. — Alba Iulia : Editura Episcopiei ortodoxe române, 1988. — 907 str., [14] str. s tablama.
БМС, IV 300849
134. Острожская библија / [приредила] И. В. Дергачева. — [Фототипско изд.]. — Москва ; Ленинград : Слово-Арт, 1988. — [662] стр.
Фототипско изд. из 1581. године.
БМС, IV 10073
135. Илустрована Библија младих / [америцке оригиналне видане теј Библији зложели Осиф Е. Краузе и Самуил Терриен]. — Загреб : Кршћанска садашњост, [1989]. — 520 стр.
БМС, III 234880
136. Ноул Тестамент. — Стокхолм : Институт перевода Библии, 1989. — 444 стр., [16] стр. с таблама.
БМС, II 239820
137. The children's Bible in 365 stories / by Mary Batchelor. — [Reprinted ed.]. — Oxford [etc.] : Lion Publishing, 1990. — 416 str.
БМС, III 291090
138. 365 histórias da Bíblia / Mary Batchelor. — [S. l.] : Editorial Verbo, 1990. — 416 str.
БМС, III 305549

139. Die Bibel in 365 Geschichten erzählt / herausgegeben von Elmar Gruber. — [5. Aufl.]. — Freiburg ; Basel ; Wien : Herder, 1990. — 415 str.
БМС, III 113789
140. La Biblia en 365 narraciones / autor Mary Batchelor. — Barcelona : Editorial Molino, 1990. — 416 str.
БМС, III 305550
141. Библија / илустрације Гистава Дореа. — Београд : Идеа, 1990. — 430 стр.
БМС, IV 19425
142. Az Evangélium Lukács szerint. — Novi Sad : Agapé, [1990]. — 144 str.
БМС, I 153584
143. Ilustrowana Biblia młodych / [autorzy wersji oryginalnej Josip [i. e. Joseph] E. Krause i Samuel Terrien]. — Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1990. — 520 str.
БМС, III 234848
144. Die Kinderbybel in 365 verhale / deur Mary Batchelor. — 2de druk. — Kaapstad : Struik Christelike Boeke, 1990. — 416 str.
БМС, III 305551
145. Pradžioje... / Penni Frank. — Korntal : Licht im Osten, 1990. — 221 str.
БМС, II 316045
146. La sacra Bibbia / illustrata da Gustave Doré. — [S. l.] : Polaris, 1990. — 1148 str.
БМС, IV 300987
147. Szent Biblia azaz Istennek Ó és Új testamentomában foglaltatott Szent írás / magyar nyelvre fordította Károli Gáspár. — Budapest : Magyar Biblia-Tanács, 1990. — 889, 305 str.
БМС, III 152540
148. Barn Bibeln / text Mary Batchelor. — Stockholm : Verbum, 1991. — 416 str.
БМС, III 305645
149. Bibel Atlas [kartografska građa]. — [2. Aufl.]. — Wuppertal ; Zürich : R. Brockhaus, 1991. — 64 str.
БМС, Ат III 204
150. Ilustrirana Biblija mladih / [američko originalno izdanje ove Biblije sastavili su Josip [i. e. Joseph] E. Krause i Samuel Terrien]. — [Hrvatsko izd.]. — Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1991. — 520 str.
БМС, III 407472
151. Къэбарышыр. — Стокгольм : Библиер зэзыдзэкіырэ Институтыр, 1991. — 808 стр., [16] стр. с таблама.
БМС, II 239683
152. Sveto pismo Starega in Novega zakona / Stari zakon po hebrejskem, Novi po grškem izvorniku. — Beograd : Svetopisemsko društvo, 1991. — 239 str.
БМС, II 417205
153. Святе письмо Старого та Нового завіту. — [Б. м.] : United Bible Societies, 1991. — 324 стр.
БМС, II 241107

154. Библија за децу / [by Mary Batchelor]. — [1. изд.]. — Београд : Евро, [1994]. — 416 стр.
БМС, III 411857
155. Bibliako pandžengo lilaripe / pe rromani čhib nakhada Trifun Dimić. — Novi Sad : Rromani matica ande Jugoslavija : Beseda, 1997. — 253 str.
БМС, III 427968
156. Biblia / [autor textovej časti Pavol Prikryl]. — Bratislava : Slovenský Tatran, 1998. — 267 str.
БМС, IV 230923
157. [Мирослављево јеванђеље]. — [Фототипско изд.]. — Београд : Досије : Службени лист СРЈ, 1998. — [360] стр.
Фототипско изд. рукописа с краја 12. века.
БМС, Р20Ср IV 2
158. Mini biblia. — Szabadka : Krisztus Pünkösdi Evangéliumi Egyháza, [19??]. — 59 str.
БМС, МБ 161
159. The New testament. — London : British and Foreign Bible Society, [19??]. — 773 str.
БМС, I 280284
160. Београдско четворојеванђеље 1552. — [Фототипско изд.]. — Београд : Народна библиотека Србије : Ветеринарска комора Србије ; Аранђеловац : Графопак, 2000. — 212, 212' листова, XVIII стр.
Фототипско изд. из 1552.
БМС, IV 23252/1
161. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стефановић Караџић. — 1. Деретино изд. — Београд : Дерета, 2001. — 363 стр.
БМС, III 428443
162. Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Караџић. — Ново изд. у коме су побиљежена једнака мјеста. — Београд : Југословенско библијско друштво, [б. г]. — 705, 223 стр.
МС

* * *

163. Sacra Biblia, sive Testamentum Vetus et Testamentum Novum / [Testamentum Vetus] ab Imman. Tremellio & Francisco Junio ex Hebræo Latinè redditum, [Testamentum Novum] a Theodoro Beza è Græco in Latinum versum. — Tiguri: Typis & impensis Davidis Gessneri, 1703. — [942] str., [1] list sa bakrorezom.
Власништво проф. др Јана Кишгеџија из Новог Сада.
164. [Нови завет са Псалтиром. — Б. м. : б. и., 17??]. — Листови 3–30, 38–232, 407–461, 2.
Власништво Душка Панаотовића из Новог Сада. Сачуване су породичне белешке у књизи.
165. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Караџић. — У Берлину : у Штампарији Тровића и сина, 1857. — [4], 607 стр.

Власништво Ђорђа Милетића из Новог Сада. Књига је преживела пожар у Лединцима октобра 1943. године. Стотинак књига је претворено у прах, једино је са нагорелим страницама и корицама остао овај *Нови завјет*. О томе сведоче фотографије израђене пре рестаурације у БМС 2002. године.

166. Свето писмо Старога и Новог завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1868. — 770, 242 стр.
Власништво Данице Јоановић из Новог Сада, која је књигу наследила од свог деде Јакова Туцаковића, министра унутрашњих послова за време Михајла и Милана Обреновића.
167. Свето писмо Старога и Новог завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1870. — 770, 242 стр.
Власништво Дине Атлас из Новог Сада. Примерак је припадао Дининој прабаби Милеви Гајић из Мола која је рођена у породици Вулетић 1877. године, а приликом венчања са Младеном Гајићем 1898. године добила је књигу на поклон. Дина је крштена према имену принцезе Дине из *Светог писма*. Књигу је наследила од свог деде Светозара Гајића 1990. године.
168. Свето писмо Старога и Новог завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — Ново издање у ком су побиљежена једнака мјеста. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1871. — [4], 702, [2], 220 стр.
Власништво Марије Перић из Новог Сада. Примерак је првобитно припадао њеном деди Јовану Тополском, који га је поклонио својој кћерци Аници Тополски приликом њене удаје за Младена Перића из Чуруга. Постоје породичне белешке на крају књиге.
169. Szent Biblia, azaz Istennek Ó és Új Testamentomában foglaltatott egész Szent Írás / magyar nyelvre fordította Károli Gáspár. — Budapest : kiadja a Brit- és Külföldi Biblia-Társulat, 1891. — 908, 306 str.
Власништво Саве Тодорова из Новог Сада. Постоје белешке породица Фриш и Ђите у времену од 1856. до 1996. године.
170. Библија, сирѣчь Книги свѣщеннагѡ писанїа Ветхагѡ и Новагѡ завѣта. — Москва : въ Синодальной типографїи, 1894. — [4], 652, [1], 193 листа.
Власништво Бранислава Поповића из Новог Сада. Примерак је припадао протојереју и архијерејском намеснику штипском Николи Коцев(ић)у још док је био ученик Бугарске богословске семинарије на Халкију у Цариграду, о чему сведочи и печат. Књигу је наследила његова супруга Павлуна, а од 1972. године у власништву је Бранислава Поповића, њиховог унука.
171. Свето писмо Старога и Новог завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић. — Ново изд. у коме су побиљежена једнака мјеста. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1903. — 706, 223 стр., [4] листа с таблама.
Власништво Веселина Радина из Новог Сада. Примерак је служио како за читање, тако и за бележење датума важних за породицу.
172. Свето писмо Старога и Новог завјета / превео Стари завјет Ђ. Даничић. — Ново изд. у коме су побиљежена једнака мјеста. — У Биограду : Британско и инострано библијско друштво, 1903. — 706, 223 стр.
Власништво Зоре Плавшић из Новог Сада. Књига је првобитно припадала Мијату Радовановићу из Бршадина код Вуковара, а добио ју је кад је постао старешина Назаренског друштва у Бршадину 1918.

године. У књизи су породичне белешке. Књигу је наследила њихова кћерка Мирјана Радовановић из Новог Сада, а потом унука Зора Плавшић.

173. Священныя книги Ветхаго и Новаго завѣта. — Вѣна : Британское и иностранное библейское общество, 1903. — 864, 260 стр.

Власништво Леоне Бесермењи из Новог Сада. Први власници књиге били су Димитрије Москаљ (рођен 1872) и Јулијана рођена Копчански 1875. из Куцуре. Књигу је наследила њихова кћерка Јелена Бесермењи, а потом унука Леона, садашња власница.

174. Библијски альбомъ / полное собраніе 230 картинъ въ Библии знаменитого художника Густава Дорэ. — С-Петербургъ : Изданіе книгопродавца И. Л. Тузова, 1906. — [2], 230, [3] листа.

Власништво Светозара Богдановића из Ковиља. Као претходни власници књиге помињу се јереј Ђорђе Лазић, парох у Товаришеву, његова супруга Вида Лазић и њене сестре. Књигу је наследила сестричина, мајка Светозара Богдановића, а потом садашњи власник.

175. Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Карацић. — У Будимпешти : Британско и иностранно библ. друштво, 1917. — 438, 115 стр.

Власништво Саве Тодорова из Новог Сада. Примерак је припадао Милораду Трифуновићу, који га је добио за одлично учење и примерено владање 1920. године у Београду од учитељице Софије Ж. Поповић.

176. [Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђура Даничић, а Нови завјет Вук Стеф. Карацић. — У Биограду : Британско и иностранно библијско друштво, 1952]. — 760, 241 стр.

Власништво Наде Поповић из Новог Сада. Први власник био је Надин деда Жива Стојин из Српског Итебеја, који је књигу купио 1955. године. Књигу је наследила мајка Наде Поповић, а потом садашња власница. У књизи су бележени подаци везани за породицу.

177. Szent Biblia az az Istennek O es Wy Testamentvmanac prophétác es apostoloc által meg iratott szent könyuei / Magyar nyelwre fordittatott egészlen és wijonnan, az Istennek Magyar orszaiğban valóó Anya szent Egyházának erüleésére [Cárolí Gáspár]. — Hasonmás kiad. — [Bp. : M. Helikon. : Kossuth, 1981]. — 8, 686 listova.

Фототипско изд. из 1590.

Власништво Имреа Ходошија из Фекетића, бискупа Хришћанске реформатске цркве у Југославији.

178. [Нови завјет Господа нашега Исуса Христа / превео Вук Стеф. Карацић. — У Биограду : Британско и иностранно библијско друштво, [б. г.]. — [392] стр.

Власништво Јована П. Поповића из Београда, родом из Липе код Цетиња. Први власник примерка био је Ђоко Лазарев Поповић, јунак Вучедолске битке (1876). Он је књигу набавио у првој деценији 20. века. Поклонио ју је Василију, унуку свога брата Мијајла, Томашевом сину. Иселивши се у Француску, Василије је 1930. ово *Свето њисмо* оставио стричевима Петру и Шпиру. Од 1990. књигу поседује садашњи власник, други Петров син.

179. Библија или Свето писмо Старога и Новога завјета / превео Стари завјет Ђура Даничић, Нови завјет превео Вук Стеф. Карацић. — [Нови Сад]: Longin, [б. г.]. — 807, 267 стр.

Поклон Агенције за издаваштво Лонгин проф. др Божидару Ковачеку, председнику Матице српске.

Бр. 13

In hoc apparuit filius Dei, ut dissolveret opera diaboli. 1672

En wird der Satze ruff. Es machet doch sein Wort.
 dem rechten wirt zu recht und jagt den Teufel fort.
 Якоже иже гласи. Бачаю иже. Иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.
 иже иже иже иже иже иже иже иже иже иже.

Бр. 21

Бр. 31—35

БИБЛІА

АДЕКЪ

ДУМНЕЗЕАСКА СКРИПТУРЪ

АДЕЦІИ ВЕКИ ШИ АЧЕИ НОВАШ.

КЪ КІАТЪЛА РУССІЕНЕЦІИ СОЦІЕТЪЦІИ А БІВЛІИ.

† САНКТПЕТЕРБУРГЪ

† ТИПОГРАФІА АНН НИК. ГРЕЧА

† АНГЪЛЪ 1819 АНГЪЛЪ 15 АНН.

СВЕТИСЛАВЪ

108

Бр. 38

Му 170 Радоси 2743

НОВИ ЗАВЈЕТ

ГОСПОДА НАШЕГА

ИСУСА ХРИСТА.

ПРЕВО

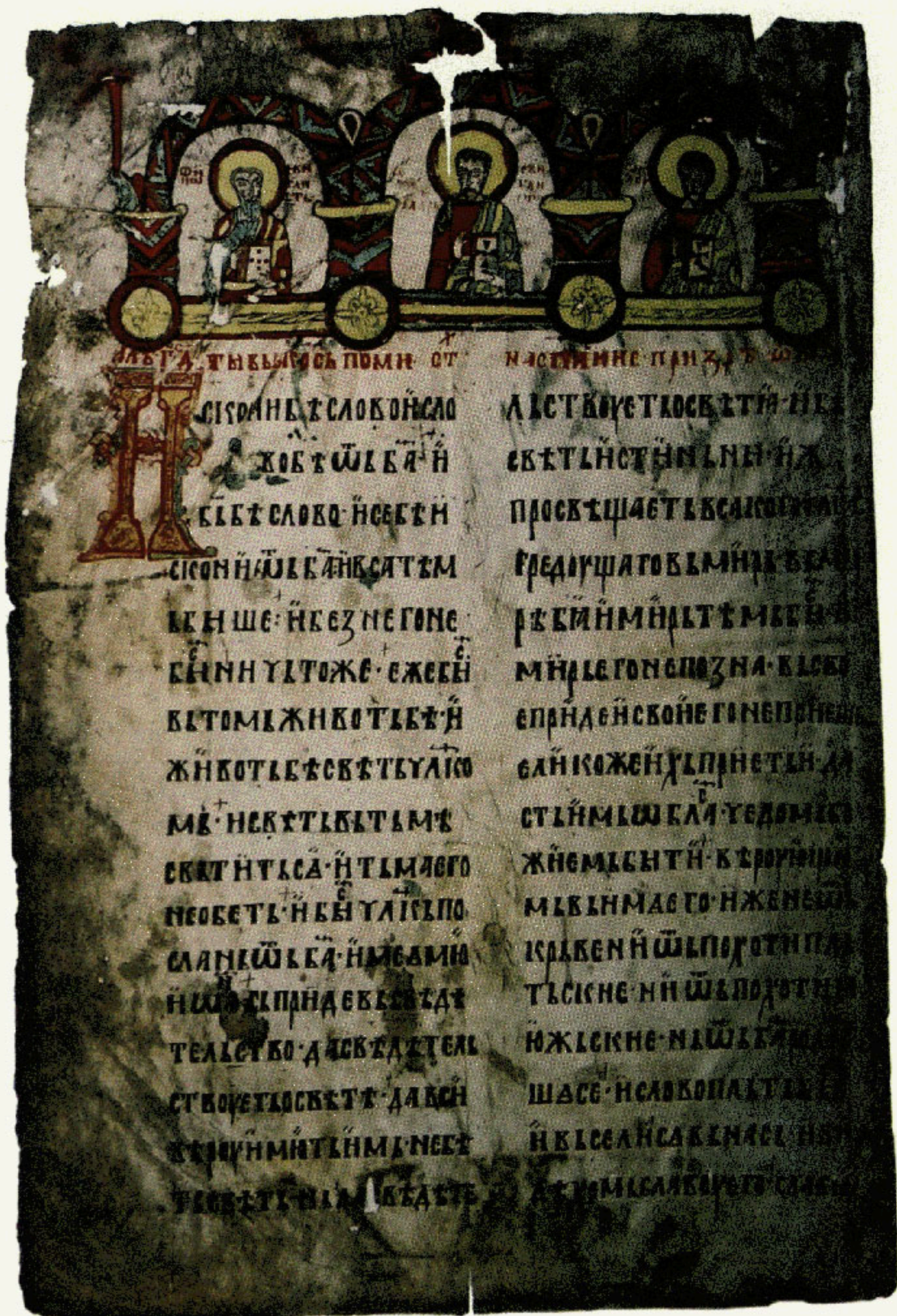
ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ.

У Б Е Ч У

У ШТАМПАРИЈИ ЈЕРМЕНСКОГА МАНАСТИРА.

1847.

Бр. 44

Br. 73

Incipit epistola sancti iheronimi ad paulinum presbiterum de omnibus viciis historie libris capitulum primum.

Facit ambrosius tua michi nuntul-
cula pfectus deus
et suavitissimas
lras q a principio
amiciciae huius pte
et iam huius et viciis amicitie noua
pfectant. De tra mi illa necessitudo e
et spii glunno copulata qm non uoli-
tas in familiaris non pnta tantum
compos. uo libola et palpato adula-
to di nimo. et diuina; scripturaru
studia conuolant. legim? in uocato
historio quod a iusticia puincia
nouos aduile plos maria trasille
ur eos quos et libris nouerant. coa
q uidant. Sicut ptagoras manphi-
nicos uero sic placo egipoi et archia
tarentini tandemq eam realit. que
quondam magna grecia dicebat labo-
ricosissime ptagora. et ur qui athenis
mfr nar. et potius uulq doctores
achademat gignasia psonabar. hanc
pgram aq discipulos. males aliena
uocit dicitur qm sua spudeni in qat.
Deniq ai lras quod toto ote fugia-
tes psequit. cap? a piraia et uenida-
tis. et rano crudelissimo paruit. dnd?
capimus uind? et seruo. Tame quia
plus maior euenit se huius. ad etum
lruu. ladeu eloquere foue manant.
de ulamir hispanie galliaruq huius
quod am uenit nobiles legimus. et
quos ad complacione sui roma no
capere. um? hore fama pduxit. Ha-
bit illa tras in audiuu omds seculis
celebranduq miracul. ur urbe eam

ingredit aliud extra urbem quoniam.
Apolloni? huius ille mag? ur uulgu?
loquitur. huius plus. ur ptagora in-
dunt. inuauit pias. ptilur cauallu.
albano. siccha. malagras. opule-
ntissima india regna puerant. et ad
egreum laulimo phison ampu
mullu puerit ad bragmanas. ur
hyarcam in tyrouo sedat. auro et de
canali foue pntant. ur panto
discipulos. de nauis. de uocit. et de
uulgu dicit et huius audire dicitur.
hinc p damias. babilonios. chabe-
os. medos. asyrios. partios. hros.
phenies. arabes. palestinos. ralis
ad allegandria. puerit ad ethiopia
ur gignolophitas et laulissimam
solis mensam uidet in sabulo. ha-
uerit ille ur ubiq q dicitur. et long
prouisio. semp se medic fieri. hanc
ur super hoc planissime odo uolunt.
uibus. phisostena.

Quid loquar de lecti hominibus.
ai aplos pulu. uas dicitur.
et magister genou. qui de rousanda
ra i se hospis loquebat dicit. An
egreum quoniam eius qui in ur
loquit sp. Post tamaleu arabiaq
lustrant. alidit iherosolimam ur uide
petu et mair apud cu dieb quantei.
hinc ai mltis ebdomadio et ogdo-
adit. hinc? genou pntat in dicitur
dus nar. et uulq post dicit hanc
teum assumptu hancaba et ote ego
hinc ai aplos euageliu. ur hinc in na-
uum uocet aut curuillu. hanc
natio qd latinis uocit. uulq uulq
adus. et in auro dicitur de audois
ore nauillu. hinc lant. hinc et
elchm ego ai rodi egulact. et legatur

СЖЕШТАГО ВЛАГВЪІ

ВЛѢВТХЪ •
 О ІЗВЕННЫХЪ О ТРОУНИХЪ •
 ПРЬВОЕ ІСОАНЬ ПРОПОВѢДАЦЪ Т
 ВО НѢНОЕ • О ОУЧЕНИ СПСОВЪ •
 О ВЛАЖЕННЫХЪ • ЛОУКА ЗІ •
 О ПРОКАЖЕННЕМЪ • А Д •
 О СѢТНИЦѢ • ІСОАНЬ С •

А ІІ

А В Г Д Е Ж

2

За издавача

Проф. др Војислав Миловановић

Проф. др Божидар Ковачек

Миро Вуксановић

Мр Бранка Кулић

Технички уредник изложбе

Драгојла Живанов

Технички уредник Каталогa

Вукица Туцаков

Компјутерски слоџ

Младен Мозетић, ГРАФИЧАР, Нови Сад

Штампа

БУДУЋНОСТ, Нови Сад

